AUTOALAN KESKUSLIITTO

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta 5.6.2025

U 16/2025 vp

Autoalan Keskusliiton asiantuntijalausunto liikennekelpoisuuspaketista

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto liittyen valtioneuvoston kirjelmään eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveiksi nk. liikennekelpoisuuspaketista.

Autoalan Keskusliitto kannattaa nykyisen liikennekelpoisuuspaketin sisältämien säännösten päivittämistä vastaamaan ajoneuvoteknologian kehitystä. Näemme myönteisinä ehdotuksen tavoitteet liikenneturvallisuuden edistämisestä, liikenteen haitallisten ympäristövaikutusten vähentämisestä, harmaan talouden torjumisesta, kestävän liikkuvuuden edistämisestä sekä rajat ylittävän liikenteen ja kaupan sujuvoittamisesta.

Katsastusdirektiiviin, tienvarsitarkastusdirektiiviin ja rekisteröintitodistusdirektiiviin ehdotetuissa uusissa menettelyissä tulisi kuitenkin välttää monimutkaisuutta ja jatkokäsittelyssä tulisi varmistaa, ettei direktiivien kansallisesta täytäntöönpanosta aiheudu kohtuuttomia kustannuksia tai hallinnollista taakkaa elinkeinoelämän toimijoille, viranomaisille tai kansalaisille.

Komissio esitys yli 125 cm³/ 11 kW moottoripyörille pakollisesta määräaikaiskatsastusta on perusteltu, sillä liikenneturvallisuuden parantamisen lisäksi sillä olisi positiivisia ympäristövaikutuksia. Säännöllisillä katsastuksilla voitaisiin mm. vähentää moottoripyörien aiheuttamaa meluongelmaa. Suomi on EU:ssa ainoita maita, joissa moottoripyöriä ei tällä hetkellä katsasteta. Komission ehdotuksen mukaan katsastusaikavälit ja katsastuksen sisältö olisivat edelleen säädettävä kansallisesti. Ehdotuksessa katsastusvelvollisuus ei koskisi mopoja tai kevytmoottoripyöriä.

Komissio ehdottaa tiettyjä muutoksia autojen katsastusajankohtiin ja katsastustiheyteen. Komissio ehdottaa pakollista vuotuista määräaikaiskatsastusta henkilö- ja pakettiautoille, jotka ovat 10-vuotiaita tai vanhempia. On hyvä huomioida, että Suomessa museoautot katsastetaan nyt 4 vuoden välein ja yli 40 v. autot 2 vuoden välein. Kyseessä ovat harrasteautot, joiden vuotuinen katsastus ei lisää liikenneturvallisuutta.

Ehdotus pakettiautojen vuosittaisesta päästömittauksesta on hyödyllinen, mutta esityksen jatkokäsittelyssä tulisi varmistaa, ettei täytäntöönpanosta aiheudu kohtuuttomia kustannuksia ammattiliikenteelle eli yrityksille, joiden käytössä pakettiautot pääasiassa ovat Suomessa.

Komission ehdottamat uudet menetelmät ajoneuvojen liikennekelpoisuuden varmistamiseen ovat kannatettavia, mutta niiden soveltuvuus Suomen erityisolosuhteisiin tulee huomioida. Ehdotuksen mukaan komissio voisi antaa delegoituja asetuksia, joilla määriteltäisiin määräaikaiskatsastuksessa tehtävien pakoputkipäästöjen mittausmenetelmät sekä pienhiukkasten määrän mittaamiseen (PN-mittaus bensa-autoille) että typenoksidien mittaamiseen (NOx-mittaus bensa- ja dieselautoille).

Esimerkiksi typen oksidien NOx päästöjen uuteen mittaukseen talviolosuhteissa liittyy vielä haasteita eikä uusi mittaus ei ole vielä osoittanut olevansa kylmissä olosuhteissa luotettava. Erityisesti pakokaasupäästömittausten kehittäminen on hyvä suuntaus, mutta ehdotuksen jatkokäsittelyssä on tärkeää varmistaa, että Suomen erityisolosuhteet huomioidaan, ja että mittaukset kohtelevat kansalaisia tasapuolisesti.

Sähköisten turvajärjestelmien tarkastusten tekeminen OBD:n kautta on erittäin hyödyllistä liikenneturvallisuuden näkökulmasta

Kannatamme ehdotusta ajoneuvojen matkamittarilukemien keräämistä kansalliseen rekisteriin katsastuksen lisäksi myös auton huollon tai korjauksen yhteydessä, mutta sen mahdollisessa täytäntöönpanossa tulee varmistaa, ettei järjestelmän rakentaminen ja sen ylläpito tuo korjaamoille merkittäviä lisäkustannuksia ja hallinnollista lisätaakkaa. Kilometrien ilmoittaminen jokaisen huoltokäynnin jälkeen on tärkeää. Matkamittarin lukeman kirjauksen tärkeyttä painotetaan myös alan koulutuksissa, sillä sen avulla voidaan tuoda näyttöä korjauksien laadusta.

Ehdotuksen tavoite ajoneuvoihin liittyvien petosten ja manipuloinnin vähentämisestä on perusteltu. Matkamittarilukemien keräämisellä sekä ajoneuvovalmistajilta että huolto-/korjaamotoimijoilta pystytään merkittävässä määrin ehkäisemään matkamittariväärennöksiä ja sitä kautta tuomaan luotettavuutta käytetyn ajoneuvon kauppaan. Käytettyjen ajoneuvojen rajat ylittävä kauppa EU:n sisällä on kasvussa ja esitetty toimenpide toisi turvaa sekä autokaupan toimijoille, jotka näitä ajoneuvoja hankkivat ja kuljettavat maasta toiseen, että ajoneuvojen loppuasiakkaille. Tämä on positiivinen asia vastuullisesti toimivan autokaupan kannalta mutta erityisen positiivinen asia se on käytetyn ajoneuvon ostajan kannalta. Toimintamallilla pystytään siivoamaan rikollisia toimijoita pois.

Jos ajoneuvojen matkamittarilukemien kerääminen tulisi pakolliseksi huollon ja korjausten yhteydessä, tämä tarkoittaisi, että huoltoja ja korjauksia tekevillä tahoilla tulisi olla yhteydet Traficomin ylläpitämään Ajoneuvotietojärjestelmään (ATJ) ja käytössä tulisi olla siihen soveltuvat viranomaisten ylläpitämät järjestelmä/rajapinnat

Tilapäisten katsastusten mahdollistamisesta toisessa jäsenvaltiossa on kannatettava ehdotus. Komissio pyrkii edistämään vapaata liikkuvuutta mahdollistamalla tilapäiset katsastukset toisessa jäsenvaltiossa, mikä on myönteistä. Toisessa maassa suoritetun katsastuksen hyväksyminen on positiivinen asia ja helpottanee sekä maasta toiseen autoilevien kansalaisten että yritysten toimintaa. Ehdotuksen jatkokäsittelyssä olisi kuitenkin tarpeellista varmistaa, ettei se tuo kohtuuttomia lisäkustannuksia tietojärjestelmiin, eikä heikennä kansalaisten oikeusturvaa.

Ajoneuvodatan saatavuuden lisääminen on perusteltua. Komissio voisi jatkossa antaa ajoneuvovalmistajia velvoittavia täytäntöönpanosäädöksiä nykyistä laajemmin liittyen katsastuksessa tarvittavan datan laatuun ja määrään sekä käyttöoikeuksiin. Ajoneuvodatan saatavuutta ja erityisesti sen saamista ajoneuvovalmistajilta veloituksetta katsastuksessa parannettaisiin. Teknisten tietojen saaminen katsastusta varten ja turvajärjestelmien testaus on tärkeää.

Komission ehdotukset tienvarsitarkastusdirektiiviin (melun ja päästöjen etähavainnointi). On myönteistä, että jäsenvaltioissa kokeillaan ja otetaan käyttöön käytänteitä, jotka tehostavat tienvarsivalvontaa. Päästömittausten kehittäminen sekä tienvarsivalvonnan lisääminen puhdistaa ajoneuvokantaa ja on ympäristöteko. Tienvarsitarkastuksissa tarkastetuista ajoneuvoista löydetään merkittäviä määriä

puutteita, joten tarkastusten määrän lisäämisellä olisi liikenneturvallisuus- ja ympäristönäkökulmista positiivisia vaikutuksia.

Komission ehdotuksen mukaan jäsenmaa olisi velvoitettu tarkistamaan 30 % rekisteröidyistä ajoneuvoista vuosittain. Tämä tarkoittaisi noin miljoonaa ajoneuvoa vuosittain Suomessa. Ehdotuksessa myös pakettiautot tulisivat teknisten tienvarsitarkastusten piiriin. Toteutuessaan ehdotus lisäisi poliisin suorittaman valvonnan tavoitetta Suomessa, ja lisäksi erityisesti etähavainnointilaitteisto vaatisi lisäinvestointeja. Myös tarve teknisille osaajille, jotka yleensä ovat katsastusalan ammattiosaajia, lisääntyisi, ja kansallisesti tulisi varmistaa, että Suomen koulutusjärjestelmä pystyy vastaamaan näihin haasteisiin. Tienvarsitarkastuksiin liittyen myös Suomen olosuhteet eri vuodenaikoina on otettava huomioon, talvella päästöjen mittaus ulkona on mahdotonta (esim. Diesel ja adblue).

Ehdotuksen täytäntöönpanossa tärkeää on huomioida sujuvuus ammattiliikenteen näkökulmasta ja varmistaa, että kohtuuttomat kustannukset vältetään. Kiinteän kvantitatiivisen tarkastusmäärätavoitteen sijaan tienvarsitarkastusten mittareina tulisi olla konkreettiset aikaansaadut tulokset liikenneturvallisuuden parantumisessa sekä tieliikenteen päästöjen vähenemisessä.

Ehdotus katsastustodistusten ja rekisteröintitodistusten antamisesta vain digitaalisessa/sähköisessä muodossa sekä rekisteröintitodistusdirektiivin soveltamisalan laajeneminen. Komissio ehdottaa yhteistä EU-alustaa, jonka avulla jäsenvaltiot voivat jakaa sähköisiä katsastustodistuksia ja rekisteritietoja hallinnollisia prosesseja helpottaakseen. Jäsenvaltioiden tulisi tunnustaa digitaaliset todistukset niiden välisessä liikenteessä ja silloin, kun ajoneuvo rekisteröidään jäsenvaltiosta toiseen. Ajoneuvon rekisteröintitodistukset saisi jatkossa ensi sijassa digitaalisesti ja ne tunnustettaisiin kaikissa jäsenvaltioissa, mikä helpottaisi ajoneuvolla liikkumista unionin alueella, mikä on myönteinen asia. Ehdotetut digitaaliset rekisteröintitodistukset helpottaisivat myös käytettyinä maahantuotavien autojen rekisteröintiä maasta toiseen, mikä on autokaupan ja laajemmin toimivan eurooppalaisen automarkkinan kannalta kannatettava asia.

Helsingissä 5.6.2025

Kunnioittavasti

Tero Lausala
toimitusjohtaja, Autoalan Keskusliitto